

Fotók: Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár

A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár kollégái világot látnak: **SEPSISZENTGYÖRGY**

A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtárból hatan ellátogattunk Erdélybe az intézmény Erasmus+ pályázatának keretében. Egyedi módon nemcsak a központi célállomás, vagyis Sepsiszentgyörgy könyvtárai-val, hanem a környező települések intézményeivel is volt lehetőségünk megismerkedni, és a könyvtárak közötti együttműködések rendszerét is megvizsgálni. Vármegyei könyvtárként fontos számunkra, és a fogadó intézményeink számára is, a hálózatban gondolkodás. A tanulmányútra elsősorban olyan kollégák utaztak, akik nagy gyakorlattal rendelkeznek a megyei ellátásban.

Csapatunk a következő könyvtárakat látogatta meg:

- **Bod Péter Megyei Könyvtár** (Sepsiszentgyörgy)
- **Baróti Gyulai Líviusz Városi Könyvtár** (Barót)
- **Kájoni János Megyei Könyvtár** (Csíkszereda)
- **Borszéki Kameniczky Antal Városi Könyvtár** (Borszék)
- **Csíkszentdomokosi Községi Könyvtár** (Csíkszentdomonkos)
- **Báró Wesselényi Miklós Városi Könyvtár** (Kézdivásárhely)

Két székelyföldi megye három-három könyvtárának szakmai tevékenységébe, működésébe tekinthettünk be, és számos olyan jó gyakorlatot láttunk, amelyek bármelyik könyvtár számára nyújthatnak inspirációt a szolgáltatásaik frissítésére. A könyvbeszerzés, feldolgozás, kölcsönzés, megyei ellátás, kiszállítás, tanácsadás mind-mind nagyszerű lehetőséget biztosított arra, hogy megvitassuk a szakma csínját-bínját. Érdekes volt összevetni a két megyei könyvtár és a saját könyvtárunk működésének hasonlóságait és különbségeit.

A **Bod Péter Megyei Könyvtárban** a szakmai programok lebonyolításának megismerése során azt tapasztaltuk, hogy a jól megtervezett események nemcsak a könyvtár látogatottságát növelik, hanem a helyi közösség aktív részvételét is ösztönzik.

A könyvtárosok kreativitása és elkötelezettsége kétségtelenül hozzájárul a könyvtárak sikeréhez. Nagyszabású rendezvényük a Sepsibook, amelyet más helyi szereplőkkel közösen szerveznek. A 2025-ben negyedik alkalommal megszervezett rendezvény az írott kultúra és a könyves találkozások ünnepe, irodalmi-közösségi élménytár Sepsiszentgyörgyön. A Kárpát-medencei könyvkiadói termés legjava jelenik itt meg, ez a térség egyetlen olyan könyvfesztiválja, amely magyar és román irodalmi-művészeti párbeszédet folytat, többnyelvű programot és könyvválasztékot kínálva.

Kiemelkedően érdekes közösségi rendezvényük a fordított nap, amikor az olvasók a város ismert személyiségeit találhatják a kölcsönzőpultoknál.

A Covid-járvány hozadékaként alakult ki az intézmény „kertkönyvtára”, vagyis az a zárt belső udvaron működő olvasóterem, amely szabadtéri tanulási térként is működik.

A digitalizálás területén a könyvtár még a folyamat kezdetén tart, a helyi sajtóterméket teszi elérhetővé elektronikusan a nagyközönség számára. Ám így is vannak olyan elektronikus fejlesztések, amik kiemelkedők: pl. a bibliobox, ahová zárvatartás idején is vissza tudják vinni a használók a könyveket.

A digitalizálás területén a könyvtár még a folyamat kezdetén tart, a helyi sajtóterméket teszi elérhetővé elektronikusan a nagyközönség számára. Ám így is vannak olyan elektronikus fejlesztések, amik kiemelkedők: pl. a bibliobox, ahová zárvatartás idején is vissza tudják vinni a használók a könyveket.

„A sepsiszentgyörgyi, csíkszeredai és kézdivásárhelyi könyvtárak példái jól mutatják, hogy a közösségi projektek, az innovatív szolgáltatások és a helyi értékek felfedezése és tudatos használata hogyan segíti elő a könyvtárak és a közösségek fejlődéséhez”

A Kájoni János Megyei Könyvtárban kiemelkedőek a zöldkönyvtári törekvések, mint a magkönyvtár, vagy éppen a környezetvédelemmel kapcsolatos rendezvények, előadások.

A könyvtár által fejlesztett, helytörténeti témájú tanulási eszköz az Ismerjük meg nagyjainkat című könyvjelzősorozat, amely a Hargita megyében született híres személyeket mutatja be. A könyvjelzőkön egy portré látható rövid életrajzok kíséretében. Saját fejlesztésű társasjátékuk is van, amely Szent László és a Székelyföld kapcsolatáról szól, és amelyet a könyvtár helytörténeti foglalkozások keretében használ.

Nagy hagyományokkal rendelkezik az évenkénti, nemzetközi felolvasómaraton, amelyet 17. alkalommal rendeztek meg, az idei évben Szabó Lőrinc műveit felolvasták. A kezdeményezéshez idén 9 országból 29 545 felolvasó csatlakozott.

Az olvasók és a felnőtt tanulók digitális kompetenciájának fejlesztéséhez hozzájárul az RFID és az önkölcsönző rendszer, amelyet aktívan használnak. Ez számunkra is különösen fontos volt, mert a mi könyvtárunk éppen ennek a bevezetése előtt áll. A csíkszeredai könyvtár erőssége a pályázatokon való részvétel, ezért sokkal modernebb, több lehetőséghez jutnak, mint a másik megyei könyvtár.

A kézdivásárhelyi **Báró Wesselényi Miklós Városi Könyvtár** működését is tanulmányoztuk. A könyvtár alapítója és névadója volt az erdélyi kultúra egyik legnevesebb magvetője. A város Háromszék Párizsa, ami azt a benyomást keltette bennünk, hogy ez a település Székelyföld egyik központja. A régió leghagyományörzőbb települése, a kisebbségi lét nehézségei ellenére hűen őrzik hagyományait, ma-

„Két székelyföldi
megye
három-három
könyvtárának
szakmai
tevékenységébe,
működésébe
tekinthettünk be”

gyar gyökereiket. Ebben a könyvtárban őrzik a legrégebbi helyi időszaki kiadványokat, a Székelyföld című napilap régi példányait, a Hét című politikai és irodalmi szemle számait és a Székely Hírmondó című folyóiratot.

Az itt tett látogatásunk során különösen figyelemre méltó volt a közösségi projektek hangsúlyos jelenléte. A könyvtár számos olyan eseményt szervez, amelyek célja a közösségi összefogás és a helyi identitás erősítése, sok esetben külső helyszínen is. A könyvtár nyújtotta szolgáltatások és a közösségi projektek között szoros kapcsolat van, és látható, hogy ezek a programok nemcsak az intézmény fejlődését, hanem a helyi közösség aktivitását is elősegítik. A kézdivásárhelyi könyvtár szoros kapcsolatban áll a helyi iskolákkal, kulturális intézményekkel és civil szervezetekkel, amelyek segítségével a közösségi projektek könnyedén és sikeresen valósulhatnak meg. A közös rendezvények, például a helyi hagyományokat bemutató kulturális napok és a közösségi könyvtári programok hozzájárulnak a könyvtár társadalmi szerepének erősítéséhez.

Olvasásra buzdító jó gyakorlatuk a könyvajánló cédulák, amelyek különböző korsztályi bontásban készülnek. Az olvasókat arra bátorítják, hogy ezek közül húzzanak egyet, ha nincs ötletük, hogy mit olvassanak.

Bár Romániában a **kistelepülési könyvtári ellátás** hasonló a magyar Kistelepülési Könyvtári Szolgáltató Rendszerhez (KSZR), a pénzügyi háttere más, mint nálunk. Nem a központi költségvetésből részesednek a könyvtárak, működésüket az önkormányzat finanszírozza. A dokumentumellátás ajándékkönyvek formájában biztosított, magyar és román nyelven. Csíkszeredán pályázati forrásokból próbálják finanszírozni a további szolgáltatásokat.

A kistelepülési könyvtárak működése nem mutatott nagyon nagy eltérést a Pest megyei gyakorlathoz képest. Fontos szerepet játszanak a közösségi életben, a könyvtáros szerepe ebben meghatározó. Ahol jó a könyvtár és aktív a könyvtáros, ott van közösségi élet.

A felnőtt tanulás támogatása ebben a szolgáltatórendszerben a könyvtárosok képzésének szempontjából a leghangsúlyosabb: a tapasztaltak alapján a sepsiszentgyörgyi kollégák egyedi képzést tartanak a kistelepüléseken, míg a csíkszeredai kollégák csoportos továbbképző napot szerveznek a megyei könyvtárban.

Az Erasmus+ szakmai út során szerzett tapasztalataink megerősítették bennünk azt a meggyőződést, hogy a könyvtárak szerepe sokkal szélesebb, mint csupán információs központoké. A sepsiszentgyörgyi, csíkszeredai és kézdivásárhelyi könyvtárak példái jól mutatják, hogy a közösségi projektek, az innovatív szolgáltatások és a helyi értékek felfedezése és tudatos használata hogyan segíti elő a könyvtárak és a közösségek fejlődéséhez. A látogatás során gyűjtött tapasztalatok és a helyi kultúra megismerése biztosan hozzájárulnak munkánk további gazdagításához és a felnőttképzés területén végzett tevékenységeink fejlesztéséhez.

**Báldi Judit, Bérés Zsófia, Nagy Réka
Pongrácz Katalin, Szöllösi Annamária,
Ütő Dorottya**